

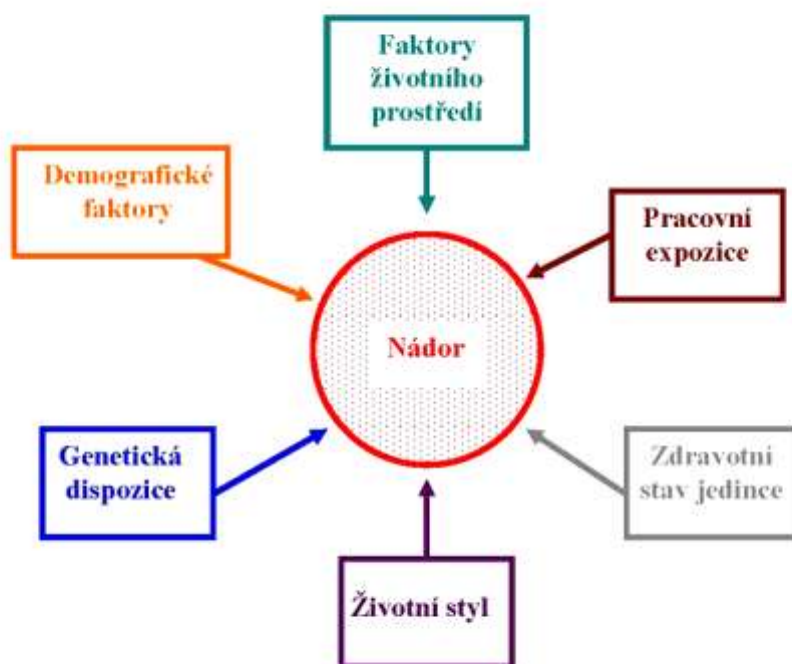
Rizikové faktory nádorových onemocnění

Nádorová onemocnění provázejí lidstvo od nepaměti, i když v minulosti byla spíše vzácná. V současné době představují nádorová onemocnění, po nemocech oběhové soustavy, druhou nejčastější příčinu úmrtí ve většině vyspělých zemí. Neustále rostoucí počet hlášených nádorových onemocnění můžeme vysvětlit stárnutím populace, protože věk je hlavním rizikovým faktorem těchto onemocnění. Pravděpodobnost vzniku nádorového onemocnění se stoupajícím věkem se zvyšuje a v 75 letech je téměř 100x vyšší než v dětském věku. Příčinou vyššího počtu hlášených nádorových onemocnění může být i zlepšená diagnostika v rámci celoplošných onkologických screeningů.

Nádorová onemocnění podléhají v České republice povinnému hlášení Národnímu onkologickému registru (NOR), který byl založen v roce 1976.

Nádorová onemocnění jsou onemocnění s předpokládanou multifaktoriální etiologií. Na jejich vzniku se podílí celá řada faktorů, ať už samostatně nebo v kombinaci a můžeme hovořit o shlukování rizikových faktorů. Možný procentuální podíl jednotlivých rizikových faktorů ukazuje následující přehled, ze kterého je zřejmé, že největší podíl na vzniku nádorových onemocnění mají faktory ovlivnitelné, které souvisí s životním stylem.

Vliv rizikových faktorů na vznik nádoru

Podíl rizikových faktorů na vzniku nádorových onemocnění:

- výživa 35%
- kouření 30%
- infekce 10%
- genetické faktory *
- sexuální a reprodukční chování 7%
- profesní vlivy 4%
- alkohol 3%
- faktory životního prostředí do 5%
- léky, aditiva, průmyslové výrobky 1%
- nízká pohybová aktivita **
-

* *Vliv genetických faktorů je obtížně vyčíslitelný, průměrně se pohybuje mezi 5 až 10%, ale někteří jedinci mohou mít riziko mnohonásobně vyšší.*

** *Podíl do 5%; uplatňuje se při vzniku obezity, ale i samostatně. Dostatečná pohybová aktivita působí ochranně.*

Ústav preventivního lékařství se analýzám rizikových faktorů životního stylu ve vztahu k nádorovým onemocněním dlouhodobě věnuje.